

[Socialministeren.]

et sådant udvalg nedsættes? Hvad er det, der bevirker, at det ærede medlem først kræver et udvalg nedsat, dernæst mener, at det endelig viser sig, og så alligevel trods alt ikke vil tiltræde det? Er det, fordi H. og K. kan tænkes at blive repræsenteret i et sådant udvalg, eller hvad er grunden?

(Kort bemærkning).

Hans Rasmussen: I det ærede medlem hr. Henry Christensens rivende talestrøm synes jeg der forekom en vildførelse. Der er ikke tale om, at nogen nægter funktionærerne at oprette arbejdsløshedskasser; der er flere funktionærgrupper, som har en arbejdsløshedskasse. Spørgsmålet gælder blot statsanerkendelse, ikke godkendelse eller nægtelse af oprettelse af arbejdsløshedskasser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget

forkastedes med 83 stemmer mod 47.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om folketingets ombudsmand.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2456, ombudsmandsudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1057).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Per Hækkerup: Da vi ved første behandling drøftede det af den højtærede justitsminister fremsatte lovforslag om ændring i loven om folketingets ombudsmand, var det ikke så meget de foreslåede ændringer, der optog forhandlingerne, som spørgsmålet om, hvorvidt kommunerne skulle inddrages under ombudsmandens kompetence. På tilsvarende måde har udvalgets forhandlinger i overvejende grad beskæftiget sig med dette spørgsmål. Jeg skal tillade mig at henvise til den afgivne betænkning og til de bilag, der er knyttet til denne.

Vi har ved tidligere lejligheder i det høje ting drøftet, om den nye forretningsorden i tilstrækkelig udstrækning imødekommer de saglige krav, der må stilles til en anden henholdsvis tredje behandling. Jeg tror, jeg har lov til at sige, at med den afgivne betænkning har ombudsmandsudvalget — i hvert fald efter min opfattelse — i fuld udstrækning imødekommet det ønske, som både tingets ærede medlemmer og en større offentlighed måtte have om at blive gjort bekendt med, hvilke spørgsmål udvalget har drøftet, og hvilke synspunkter der har været fremført under drøftelserne. Dette fremgår såvel af betænkningen som ikke mindst af de bilag, der er optrykt i den.

Under første behandling havde jeg lejlighed til på mit partis vegne at give udtryk for det synspunkt, at vi naturligvis som andre var interesserede i, at der gennem ombudsmandsinstitutionen sikredes borgerne den størst mulige beskyttelse over for det offentlige. Men jeg måtte samtidig give udtryk for forskellige betænkeligheder ved den fremførte tanke om at udvide ombudsmandens kompetence til også at gælde kommunerne, og under udvalgsforhandlingerne er disse betænkeligheder blevet bekræftet. På et enkelt punkt er betænkelighederne blevet bortvejret ved en klar

[Per Hækkerup.]

udtalelse fra ombudsmanden om, at en udvidelse af hans kompetence ikke ville betyde, at institutionen ville svulme særlig kraftigt op. Men det hovedproblem, der melder sig, når man drøfter spørgsmålet om at inddrage kommunerne under ombudsmandens kompetence, nemlig hensynet til opretholdelsen og sikringen af det kommunale selvstyre, viste sig under udvalgsforhandlingerne at være vanskeligt at løse. Vi har ikke været i stand til at blive færdig med en gennemdrøftelse af spørgsmålet, og vi har derfor formuleret betænkningen således, at spørgsmålet om at udvide kompetencen til også at gælde kommunerne indtil videre står åbent. Det er hensigten, at udvalget skal arbejde videre med spørgsmålet, og jeg tror nok, at jeg har lov til at sige, at den almindelige opfattelse i udvalget er, at det vil være muligt at finde en formulering, der afgrænser ombudsmandens kompetence på dette område, men vi venter i øjeblikket på en nærmere udformning fra ombudsmanden af visse synspunkter, der har været fremført i udvalget. Når denne udformning foreligger, er det hensigten, at vi, inden vi formentlig i næste folketingssamling får lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet, vil indhente en udtalelse fra de kommunale organisationer. Vi ved udmærket godt i forvejen, hvordan de kommunale organisationer stiller sig til — skal vi sige — det almindelige principielle spørgsmål, men det er udvalgets opfattelse, at det, når der foreligger en konkret udformning, vil være af interesse at få at vide, hvorledes de kommunale organisationer ser på denne.

Man har i udvalget drøftet en ændring, som vel nok i første række har forbindelse med udvidelsen af ombudsmandens kompetence til også at omfatte kommunerne, men som udvalget har fundet det rigtigt alligevel at foreslå nu, selv om loven i øvrigt stadig væk kun kommer til at gælde statens administration. Det drejer sig om, at ombudsmanden ikke skal kunne tage en afgørelse op til bedømmelse, før denne afgørelse har været igennem de forskellige instanser. Som det fremgår af betænkningen, er der stillet et ændringsforslag herom af justitsministeren, som er tiltrådt af hele udvalget. Jeg vil gerne gøre den bemærkning til

ændringsforslaget, at der såvel i udvalget som — kan man måske befrygte — i den offentlige debat kan være nogen usikkerhed om, hvor meget der ligger i dette ændringsforslag.

Vi har forsøgt at udtrykke det i betænkningen ved at optrykke et afsnit af et svar, vi har fået fra ombudsmanden — det er bilag 3 — og det fremgår heraf, at hensigten med denne ændring af ombudsmandsloven ikke er at indskrænke ombudsmandens kompetence til på eget initiativ at tage spørgsmål op til behandling, ligesom det heller ikke er ændringsforslagets mening at begrænse ombudsmandens ret til at behandle klager, selv om disse ikke har bevæget sig op igennem alle instanser, medmindre klagen gælder en truffen afgørelse. Hvis der altså er tale om, at klagen gælder en behandlingsmåde, en sendrægtighed eller noget tilsvarende, vil ombudsmanden fortsat have fuld kompetence til at behandle klagen, selv om det drejer sig om behandlingen ved en underordnet instans; hvor det derimod drejer sig om en afgørelse, der er truffet, en klage over en afgørelse, vil ombudsmanden fremtidig ikke kunne behandle den, medmindre alle rekursmuligheder, som i øvrigt er forudset, er blevet benyttet.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale, at tinget tiltræder de stillede ændringsforslag og derefter gennemfører lovforslaget således ændret.

Vagn Bro: Jeg er i stand til på mit partis vegne at anbefale de to stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Rent personligt er jeg ikke helt overtydet om nødvendigheden af det under nr. 1 stillede ændringsforslag til lovens § 12, gående ud på, at „Klage over afgørelser, der kan ændres af højere administrativ myndighed, kan ikke indgives til ombudsmanden“. Men jeg har forstået, at ombudsmanden har fundet det rimeligt, at en lignende bestemmelse indsættes, når vi forhåbentlig i næste samling finder frem til en udvidelse af ombudsmandens kompetence, så den også omfatter den kommunale administration; og da også jeg er tilhænger af, at den almindelige fremgangsmåde bør være ens ved ombudsmandens indseende med den statslige og med den kommunale

[Vagn Bro.]

administration, vil jeg og mit parti kunne gå ind for denne ændring. Eftersom vi imidlertid på nærværende tidspunkt endnu ikke er nået frem til afgrænsningen af de kommunale administrationsområder, der fremtidig skal henhøre under ombudsmandens indseende, kunne vi måske have ventet med den foreslåede ændring, men jeg ser sådan på det — hvad man jo også er enig om i udvalget — at med denne ændring forbereder vi det næste skridt, som vi anser for at være nødvendigt.

Jeg vil gerne have lov meget stærkt at understrege, og det fremgår også af betænkningen, at selv med dette ændringsforslag er der ikke sket nogen ændring med hensyn til værnet for borgerne. Ombudsmanden vil stadig selv kunne optage sager til behandling, og endvidere siges det i ændringsforslagets stk. 2, at i tilfælde, hvor det forhold, der klages over, har været indbragt for højere administrativ myndighed, løber årsfristen fra denne myndigheds afgørelse, altså har borgerne den sikkerhed, at de i 1 år efter afgørelsen kan klage.

Derimod beklager jeg i og for sig, at det ikke er lykkedes inden folketingets forestående ferie at finde frem til en afgørelse med henblik på udvidelsen af ombudsmandens kompetence over for den kommunale administration, men det må jo erkendes, at det drejer sig om en betydelig nylovgivning. Da man endnu ikke har fået alle ønskede oplysninger indhentet, er der intet at sige til, at vi må vente endnu et stykke tid. Men jeg forstår, vi i udvalget er enige om også i sommertiden at forberede sagen på den måde, at når vi får de sidste af de ønskede oplysninger, vil disse kunne sendes ud til de kommunale organisationer, og så vil vi forhåbentlig i oktober, når folketinget atter træder sammen, eller snart derefter, kunne påbegynde arbejdet.

Jeg vil gerne understrege, at jeg har indtryk af, at ombudsmandens hidtidige virksomhed fra alle sider og — det var jo ikke tilfældet til at begynde med — også fra statens tjenestemænd har vundet almindelig tilslutning. Jeg har også indtryk af — det ser man ikke mindst i de allerfleste af de danske blade — at befolkningen ser hen til, at vi finder frem til den rimelige og forsvarlige afgrænsning, som vi alle erkender skal

til, navnlig i henseende til at sikre de valgte medlemmers fuldkomne frihed, således at vi inden ret længe — jeg ville finde, det ville være rettest, om vi kunne sige inden årets udgang — også kunne vedtage en ordning for det kommunale område. Jeg finder det derfor også rigtigt, at der i ændringsforslag nr. 2 er optaget en revisionsbestemmelse, skønt det oprindeligt ikke var meningen, at vi skulle have en sådan.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg de to ændringsforslag til vedtagelse.

Bøgholm: En udvidelse af ombudsmandsinstitutionen til også at omfatte det kommunale område må naturligvis medføre en lang række vanskeligheder. Man kan ikke uden videre sidestille kommunal og statslig administration, idet den kommunale administration er meget mere uensartet end den statslige. Det har været muligt inden for den kommunale administration at tage en række lokale hensyn, som det ville være overordentlig vanskeligt at tage inden for en statslig administration. Mit parti har fra første færd været klar over disse meget store vanskeligheder, og vi har derfor stillet os på det standpunkt, at der måtte en kulegravning til, før vi kunne tage stilling til, om denne udvidelse burde finde sted eller ej. Vi har tillagt det stor betydning, at man kommer i så nært samarbejde og så nær kontakt som muligt med de kommunale organisationer, og at vi får lejlighed til at drøfte de oplysninger, de kommunale organisationer kan give os angående en række konkrete enkeltheder. Vi har derfor ønsket de kommunale organisationer rådspurgt om dette forhold, og vi ser med glæde, at dette også har været udvalgets indstilling, og at vi nu vil få lejlighed til at tage stilling til de kommunale organisationers svar.

Vi har også været opmærksom på, at afgrænsningsspørgsmålet, som, allerede hvor det gælder den statslige administration, frembyder en række betydelige vanskeligheder, må frembyde en række endnu større vanskeligheder dér, hvor det gælder den kommunale administration. Jeg tror, man har lov at sige uden at gå ind på udvalgsarbejdet, at udvalget har haft meget besvær med at nå frem til en fornuftig afgrænsning af arbejdet, der, som foregående ordførere har gjort opmærksom på, endnu

[Bøgholm.]

ikke er færdigt; men arbejdet vil gå videre. Jeg kan for mit partis vedkommende sige, at vi tilsiger vor villighed til deltagelse i det fremtidige arbejde med denne sag.

Jeg skal ikke tage stilling til de mange enkeltheder — det ville være urimeligt på nuværende tidspunkt — jeg skal kun gøre opmærksom på én ting, fordi den synes mig at være af rent principiel betydning. Det er det forhold, at hvis ikke udkastene bliver ændret, vil der ske en forskelsbehandling mellem de magistratstyrede byer og de ikke-magistratstyrede byer, en forskelsbehandling, som jeg for mit vedkommende ville finde det overmåde vanskeligt at acceptere.

Hvad angår de stillede ændringsforslag, er der vel almindelig enighed om, at det, som det ærede medlem hr. Vagn Bro har været inde på, vil være naturligt og rigtigt at vedtage revisionsbestemmelsen, ændringsforslag nr. 2.

Hvad angår ændringsforslag nr. 1, kan jeg ikke se andet, end at det betyder en forringelse af ombudsmandsloven; jeg mener ikke, det med rette kan siges, at der her er tale om en forbedring. På den anden side skal jeg erkende, at med de kauteler, der foreligger gennem den redaktion, som ombudsmanden har ment at kunne gå med til, mener jeg ikke, spørgsmålet er af en sådan karakter, at det vil være rimeligt at rejse strid om det. Jeg må indrømme, at jeg forstår egentlig ikke, hvorfor man ønsker at gennemføre dette, før man får en udvidelse af loven, for det er dog i forbindelse med en eventuel udvidelse, man måske med rette kan finde en sådan ændring er nødvendig. Der har i udvalget været enighed om, at det ændringsforslag, der her er tale om, naturligvis ikke betyder nogen ændring i folketingets mulighed for på ethvert tidspunkt at henskyde en sag til ombudsmandens afgørelse.

Jeg skal med disse ord tilsige mit partis tilslutning til ændringsforslagene og gentage, at vi er villige til at deltage i det kommende arbejde.

Kirkegaard: Under første behandling gav jeg på det radikale venstres vegne udtryk for den opfattelse, at ombudsmandens beføjelse burde udvides til også at omfatte den

kommunale administration. Det radikale venstre mener, at vi ikke ret meget længere kan eller bør opretholde den tilstand, at en borger, som med rette eller med urette føler sig brøstholden over behandlingen eller måske afgørelsen af en eller anden sag, kun kan klage over afgørelsen eller rette indvendinger, når det gælder statens administration, men er udelukket derfra, når en ganske tilsvarende afgørelse er truffet inden for den kommunale administration.

Det er om udvidelsen af ombudsmandens beføjelser, forhandlingerne i udvalget særlig har drejet sig, hvad der også finder udtryk i betænkningen, ligesom det fremgår af tidligere ordføreres udtalelser. Desværre nåede udvalget ikke så langt frem med arbejdet, at et forslag herom kunne stilles, idet det jo er meningen, at de kommunale organisationer skal have lejlighed til at fremsætte eventuelle bemærkninger til et konkret forslag, inden det forelægges folketinget. Men det er udvalgets mening, at arbejdet i så henseende skal fortsættes i den kommende folketingssamling, og jeg tror, at der er gode muligheder for at nå frem til et resultat i den retning, som mit parti ønsker.

De stillede ændringsforslag kan vi anbefale, idet jeg dog lægger vægt på at fremhæve, at ændringsforslag nr. 1 ikke på nogen måde tilsigter en indskrænkning af ombudsmandens beføjelser til på eget initiativ at optage en sag til undersøgelse.

Gøting: Som det fremgår af ombudsmandsudvalgets betænkning, er der endnu ikke opnået fuld enighed om, efter hvilke kriterier det kommunale område skal gå ind under ombudsmandens kompetence. Samtidig vil jeg gerne minde om, at allerede ved lovforslagets første behandling blev der fra så godt som alle sider givet principiel tilslutning til tanken. Heri ligger efter mit skøn det rigtige princip, som jeg for øvrigt også pegede på ved første behandling: lad os udvide ombudsmandens kompetence; men lad os tænke os godt om. Ombudsmandsinstitutionen er så ny, at der ikke sker noget ved at tage det roligt fremfor at fremskynde sagen for meget og derved gå for vidt. Hellere gøre noget rigtigt langsomt end gøre noget forkert hurtigt.

[Gøting.]

Folketinget kender kommunernes stilling til hovedprincippet, og den er der måske ikke noget at sige til ud fra kommunernes synspunkt. Her må der imidlertid som for øvrigt ved alt, hvad vi beskæftiger os med her i tinget, anlægges et samfundsmæssigt synspunkt, og det må som allerede sagt føre til den principielle kompetenceudvidelse. Imidlertid finder jeg det rigtigt, at kommunerne får lejlighed til at udtale sig om det nærmere formulerede forslag, når det foreligger, med andre ord udtale sig om de enkelte paragraffers heldige eller eventuelt uheldige sider. Den ret må vi tilkende de folk, der kommer ind under loven.

Jeg fremsatte ved første behandling bemærkninger om, at vi nødigt så ombudsmandens arbejdsområde bugne ud over alle grænser. Der må være en grænse for, hvor små sager han skal kunne tage sig af. Disse betæneligheder er imødekomet for det første gennem ombudsmandens udtalelser i så henseende, men også — hvad der måske i det lange løb er nok så skudsikkert — gennem den foreslåede ændring, hvorefter klage over afgørelser, der kan ændres af højere administrativ myndighed, ikke kan indgives til ombudsmanden.

Jeg vil gerne, ligesom tidligere ærede ordførere har gjort det, stærkt understrege, at denne bestemmelse ikke betyder nogen indskrænkning i ombudsmandens kompetence, selv om den også kommer til at dække ombudsmandens nuværende arbejdsområde, statsadministrationen. Han kan stadig helt frit gribe ind, hvis han, om jeg så må sige, får mistanke om, at noget er galt. Jeg finder den foreslåede ændring af paragraffen helt rimelig og naturlig. Den giver os en vis garanti for, at ombudsmandens tid ikke spildes eller optages af rene latterligheder eller petitesser.

Eftersom udvalget på grund af de omfattende drøftelser og undersøgelser, der har fundet og skal finde sted, ikke har kunnet nå frem til et fuldt udarbejdet forslag, kan vi fuldt ud tilslutte os, at revisionsfristen udskydes til 1959-60. Det skulle give den tilstrækkelige tid til at gøre arbejdet færdigt. Alt i alt finder vi den udvikling, sagen er inde i, tilfredsstillende, og jeg kan derfor på mit partis vegne anbefale at stemme for de stillede ændringsforslag.

Alfred Jensen: Jeg vil gerne tilslutte mig det ærede medlem hr. Per Hækkerups bemærkninger om betænkningen. Det forekommer mig, at den er mønstergyldig, at den tager hensyn til de berettigede ønsker, der kan være angående oplysninger og materiale vedrørende forslag, der har været til behandling i et udvalg.

Dernæst vil jeg minde om, at den kommunistiske gruppe ved første behandling udtalte sig for, at man ikke skulle gennemføre den ændring af § 1, der er foreslået. Vi har den opfattelse, at man snarere skulle udvide paragraffen til at tage dommerne med, i alt fald dommernes virksomhed i almindelighed, men det er jo ingenlunde blevet tilfældet. Vi har ikke haft nogen som helst forhåbning om, at man i udvalget ville røre ved det spørgsmål. Vi var klar over, at den ændring, der var foreslået, ville gå igennem.

Derimod havde vi et vist håb om, at et andet ønske, jeg på gruppens vegne har fremsat, kunne gå i opfyldelse, nemlig ønsket om at udvide ombudsmandens virkefelt til også at omfatte kommunerne. Jeg forstår jo, at der er enighed om, at man skal nå frem dertil, og at det udelukkende er det store materiale, der skal gennemgås, som er skyld i, at vi ikke allerede er nået frem til en løsning heraf. Jeg må hilse med tilfredshed, at man har taget fat på spørgsmålet med en løsning for øje, og jeg regner med, at vi ret snart i det næste folketingsår vil komme til at stå over for et forslag, som sikrer, at klager over kommunernes optræden over for medborgere kan indbringes for ombudsmanden, således at de pågældende herigennem kan få den støtte, som ombudsmanden er i stand til at yde.

Hvad ændringsforslagene angår, må jeg sige, at også den kommunistiske gruppe kan gå ind for revisionsbestemmelsen, men det forekommer os ikke rimeligt, at man tager ændringsforslag nr. 1 med. Jeg ser ikke nogen som helst saglig begrundelse for, at det tages med i denne omgang. Jeg kan end ikke se, at det vil være nødvendigt i anden omgang, når man kommer med udvidelsen af ombudsmandsordningens område. Vi finder, at den indsigelse, som ombudsmanden reelt har gjort, var berettiget. Hvis det var fra ombudsmands-

[Alfred Jensen.]

institutionens side, ønsket var fremsat, var sagen en anden, men det er det jo ikke, og derfor betragter vi ikke alene ændringsforslag nr. 1 som overflødigt, men som en forringelse af lovforslaget.

Som lovforslaget er affattet, kan den kommunistiske gruppe ikke stemme for det, tværtimod.

Aksel Larsen: Jeg beklager meget, at man ikke har benyttet den lejlighed, der nu var til at få den kommunale administration ind under ombudsmandens virksomhedsområde. Det kan være rigtigt, at man undertiden bør skynde sig langsomt, men jeg synes, at man i dette tilfælde skynder sig lidt vel langsomt. Jeg har den opfattelse, at de erfaringer, der er indhøstet gennem de 5 år, vi har haft ombudsmandsinstitutionen, er tilstrækkelige til, at man måtte kunne have udformet bestemmelser, der bevirkede, at den kommunale administration kom til at sortere under ombudsmanden. Hvis jeg selv havde været i stand til at formulere dertil egnede paragraffer, ville jeg have stillet dem som ændringsforslag, men jeg erkender, at dertil mangler jeg den fornødne både juridiske og administrative sagkundskab.

Jeg vil dernæst sige, at jeg kan ikke stemme for det ændringsforslag, der er stillet under nr. 1, men må stemme imod. Jeg anser det for at være en forringelse af ombudsmandsloven og anbefaler at forkaste det.

Derimod kan jeg stemme for ændringsforslag nr. 2. Det er en fordel at få en sådan affattelse, så at vi i hvert fald derigennem er sikre på, at vi til næste år på ny skal have ombudsmandsloven til behandling.

Må jeg benytte lejligheden til at anmode om, at i hvert fald den del af det oprindelige forslag til lov om ændring i lov om folketingets ombudsmand, der omfatter ændringen til lovens § 1, kommer til særskilt afstemning. Jeg finder, at det er en forringelse af ombudsmandsloven, at man nu helt vil undtage dommerfuldmægtige og ligestillede fra at være under ombudsmandens kontrol. Jeg har ganske vist bemærket den noget florumvundne anbefaling af noget sådant, ombudsmanden har givet, og som er citeret

i bemærkningerne til lovforslaget. Ombudsmanden siger, at han

„efter de nu indvundne erfaringer er mest stemt for“ — altså ikke ubetinget stemt for — „helt at undtage dommerfuldmægtige fra ombudsmandens tilsyn, idet den naturlige ordning snarest må være den, at domsmagten i det hele undergives domstolens og justitsministeriets egen kontrol.“

Ja, det høje ting kender mine synspunkter og ved, at jeg har den opfattelse, at også dommere og domstole burde kunne underkastes kontrol fra ombudsmandens side. Men lad mig så dertil føje i anledning af det argument, der findes i ombudsmandens forbeholdne anbefaling af ændringen, at navnlig så længe såvel politi- og anklagemyndighed som dommere og fængselsvæsen befinder sig under den samme minister, kan jeg ikke anse det for rimeligt, at man ikke har en særlig kontrol med dommerne og deres virksomhed, og jeg kan slet ikke se nogen grund til at foretage den ændring, der her er foreslået, som undtager dommerfuldmægtige, protokolsekretærer o. s. v. fra i et vist omfang, i et meget begrænset omfang, at komme under ombudsmandens tilsyn.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden: Efter anmodning skal jeg lade foretage særskilt afstemning over det afsnit i lovforslagets tekst, der vedrører en ændring af lovens § 1, og som lyder således: „Uden for området for ombudsmandens virksomhed falder den del af forvaltningen, der varetages af dommere, justitssekretærer, chefen for skiftekontoret under Københavns byret, protokolsekretærer i højesteret og fuldmægtige ved domstolene.“

Det nævnte afsnit

vedtoges med 114 stemmer mod 6.

Ændringsforslag nr. 1

vedtoges med 107 stemmer mod 6.

Lovforslagets afsnit vedrørende lovens § 12, ændringsforslag nr. 2 og lovforslagets tekst, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Klageretten, dommere, fuldmægtige m. m.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2475, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1025).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Helga Pedersen: I den betænkning, der er afgivet vedrørende det foreliggende lovforslag, er det udtalt, at et mindretal ikke kan tiltræde lovforslagets § 1, nr. 6, som vedrører byrettens sammensætning.

I lovforslagets bemærkninger siges det, at grunden til, at denne ændring ønskes, er, at der skal skabes mulighed for at beskæftige nogle af dommerne fra foged-, skifte- eller tinglysningsvæsenet ved behandlingen af almindelige civile eller kriminelle sager, når byrettens præsident skønner, at der er behov derfor, således at arbejdet overlades til de pågældende fuldmægtige.

Udvalget er imidlertid blevet gjort bekendt med, at præsidenten for Københavns byret ikke ønsker en sådan ændring, og mindretallet finder derfor ikke, der er tilstrækkelig grund til fra justitsministeriets side at foreslå ændring i den gældende bestemmelse, som i praksis har virket tilfredsstillende.

Jeg tror, at de, der kender til arbejdet i Københavns byret i almindelighed og i de pågældende særlige afdelinger i særdeleshed,

finder, at det er rimeligt, at arbejdet i disse afdelinger ledes af faste dommere.

Herudover indeholder den højtærede justitsministers lovforslag en ændring vedrørende sagernes fordeling. I øjeblikket er det således, jeg citerer:

„Almindelige regler om forretningernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af rettens præsident med justitsministerens billigelse. Inden for de herved dragne grænser foretages fordelingen af præsidenten, der tillige efter forhandling med rettens øvrige medlemmer fordeler afdelingerne mellem disse.“

Det er altså en fordeling af afdelingerne, der foregår ved forhandling mellem præsidenten og dommerne, men i det lovforslag, der foreligger her, foreslår man, at sagernes fordeling mellem dommerne skal bestemmes af præsidenten efter forhandling med rettens medlemmer. Jeg tror, at det vil være en utilfredsstillende ordning, og jeg vil foretrække den nuværende formulering af retsplejelovens § 15. Jeg skal derfor anbefale, at der stemmes for ændringsforslag nr. 2, således at den gældende ordning bevares.

I øvrigt kan jeg tiltræde lovforslaget med den af den højtærede justitsminister foreslåede ændring og anbefale, at der stemmes for denne.

Jeg beklager, at den højtærede minister ikke har ment det muligt nu at ændre retsplejelovens § 744 vedrørende bestemmelserne om indlæggelse til mental observation, men da den højtærede minister har lovet at fremsætte ændringsforslag herom i det kommende folketingsår, vil jeg afvente et sådant lovforslag.

Jeg beklager også, at arbejdet med revision af reglerne om vederlag til vidner, domsmænd og nævninger ikke er afsluttet, og jeg vil gerne bede den højtærede minister her ved denne lejlighed fremsætte en udtalelse om, hvornår resultat kan forventes fra det herom nedsatte udvalg.

Under forhandlingerne vedrørende lovforslaget har man i forbindelse med spørgsmålet om ændring af reglerne om den retshjælp, der kan ydes fra dommerkontorernes side, fået oplysning om, at en gennemførelse af den højtærede ministers forslag vil medføre en vis indtægtsnedgang for nogle af de i Københavns skifteret ansatte personer. Jeg tror, der i udvalget har været